Особливості працевлаштування неповнолітніх

Відповідно до вимог Кодексу законів про працю України допускається прийняття на роботу неповнолітніх громадян з шістнадцяти років, а за згодою одного із батьків або особи, що його замінює – з чотирнадцяти років для виконання легкої роботи, що не завдає шкоди здоров'ю і не порушує процесу навчання, у вільний від навчання час.

Ви, мабуть, чули такі поняття як «офіційна» чи «неофіційна» робота, «задекларована» чи «незадекларована» праця, ще кажуть «оформлені» чи «неоформлені» працівники.

Чи знаєте ви що означають поняття «задекларована праця», «офіційне працевлаштування», «оформлені трудові відносини»?

Між особою, що наймає людину для виконання роботи, і особою, що виконує цю роботу, виникають юридичні відносини, які називаються трудовими.

Трудові відносини між працівником і роботодавцем повинні бути оформлені відповідно до вимог законодавства.

Так, при працевлаштуванні ви маєте написати заяву про прийняття на роботу, подати паспорт та інші документи. Зверніть увагу, що **паспорт необхідно лише пред'явити (показати), лишати його в роботодавця заборонено**! Роботодавцю лишається тільки копія паспорта, сам паспорт повинен зберігатись у громадянина!

Усі неповнолітні приймаються на роботу лише після попереднього медичного огляду.

З неповнолітнім працівником роботодавець зобов'язаний укласти **письмовий трудовий договір**, в якому зазначені всі умови роботи, зокрема режим роботи, розмір заробітної плати, дати виплати заробітної плати, тривалість відпустки.

Після укладання письмового трудового договору роботодавець зобов'язаний направити до Державної податкової служби **повідомлення про прийняття працівника на роботу**.

Та не лише додержання письмової форми трудового договору та направлення повідомлення до податкової є ознакою задекларованої, офіційної праці. Основною ознакою є сплата податків та інших загальнообов'язкових платежів, нарахованих на заробітну плату.

Заробітна плата працівникам молодше вісімнадцяти років при скороченій тривалості щоденної роботи виплачується в такому ж розмірі, як працівникам відповідних категорій при повній тривалості щоденної роботи.

Оплата праці здобувачів освіти закладів загальної середньої або професійної (професійно-технічної) освіти, які працюють у вільний від навчання час, провадиться пропорційно відпрацьованому часу або залежно від виробітку.

Тривалість основної щорічної відпустки працівників, які не досягли вісімнадцятирічного віку, складає 31 календарний день і надається у зручний для них час.

Зверніть увагу, що за час роботи кожен працівник набуває право на відпустку. І якщо ви відпрацювали навіть два тижні, ви вже набули право на 1

день основної щорічної відпустки і при звільненні роботодавець повинен виплатити компенсацію за цей день.

Але компенсація за дні невикористаної щорічної відпустки виплачується офіційно оформленим працівникам – і це є однією з переваг офіційного працевлаштування.

Основною перевагою офіційного працевлаштування є набуття страхового стажу, який дає право не лише на пенсію за віком, а й на соціальний захист впродовж трудової діяльності.

Так, офіційно оформлені працівники, за яких сплачені обов'язкові платежі до державного бюджету та пенсійного фонду є **застрахованими особами**. Наприклад, у випадку хвороби або травми людина отримує допомогу від держави – так звані «лікарняні», а у випадку втрати роботи – допомогу по безробіттю.

Тож шановні підлітки! При влаштуванні на роботу цікавтесь не тільки розміром зарплатні, а й тим, як саме такі кошти будуть виплачуватись і чи здійснюватимуться відповідні відрахування.

До того ж, трапляються непоодинокі випадки, коли роботодавці обманюють працівників, не сплачуючи обов'язкові платежі і податки. Наприклад, при укладанні трудових відносин оформлюється все належним чином – видається наказ про прийняття працівника на роботу, працівник з ним ознайомлюється, направляється відповідне повідомлення до податкової служби. Але згодом роботодавець не сплачує необхідні внески, проставляючи в звітності відпустку без збереження заробітної плати. В цьому випадку працівник також не набуває страхового стажу, який дає право на пенсію та виплати за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням.

Отже, як і при прийомі на роботу, так і згодом, впродовж трудової діяльності, ми рекомендуємо уважно перевіряти і контролювати наявність страхового стажу, який набувається лише шляхом сплати єдиного соціального внеску. Тим більше зараз це зробити дуже просто – у власному кабінеті на порталі Пенсійного фонду України чи в застосунку «Дія», замовивши довідку ОК-5 або ОК-7.

Окрему увагу слід приділити фінансовим питанням. Будь-яке **безоплатне стажування підлітків на робочому місці заборонено**. І якщо вас фактично допустили до роботи і доручили виконання роботи – за весь період роботи роботодавець зобов'язаний виплатити заробітну плату! Якщо ви працювали навіть тиждень.

Окрім того, **будь-які штрафи, які роботодавці утримують із заробітної плати, є незаконними**!

Нарешті, якщо ви плануєте працювати і ваші права будуть порушені ви можете звернутись на Урядову гарячу лінію за безкоштовним номером 15-45, або скористатись сервісом «інтерактивний інспектор»

– за номером: +38(098) 104-50-74 (вартість згідно з тарифами вашого оператора);

– електронною поштою: info_dsp@ukr.net;

– заповнити форму для отримання роз'яснень(http://surl.li/bmzsl).

Більше дізнатися про свої трудові права можна на інформаційному порталі Держпраці за посиланням http://pratsya.in.ua